

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— frt
Félévre 6 mesi 3.—
Negyedévre 3 = 1.50
2 hóra 2 = 1.—
Külföldre 1 évre . . . Per l'estero 8.—

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdeté.

olvtetnek ársz.
hivatalban,

Továbbá é
Goldberger A.
Ában Budapest, Váczi
B-nél, Bécs, Stuber.

Inserzioni ed articoli come
mono nell'ufficio di spedizi.
Piazza Adamich.

25 novembre 1888

Megjelenik minden vasárnap

1888. november 21

A német hadihajók Fiumében

Az idegen nagyhatalmak hadijainak megjelenését a magyar tengerparton joggal tekinthetjük figyelemre méltó eseménynek. — Még csak nem is régiben a külföldi flották kizárólag Triesztet méltatták figyelemükre, s Fiume akár a többi kisebb rangú kikötő városok teljesen figyelmen kívül maradt. — Legújabbban az eurpai nagyhatalmak részéről tanusítani szokott figyelemben Fiume is osztozik már az osztrák kikötő várossal. — Az alkotmányos érának csak a legutóbbi éveiben, Anglia, Olaszország, Amerika különböző államai, legújabbban Németország hadi tengerészei látogattak el a magyar vizekre.

Orvendetes események ezek, melyek a magyar tengerészet történetének egy egy érdekes mozzanatát képezik, minővel a multban aligha dicsekedett, s melyek következményeikben előnyös befolyással vannak a magyar tengeri kereskedelem fejlődésére.

A múlt, idegen nagy nemzetek hajói elviszik a magyar kikötő város jó hírnevét messze földre, a szélrózsa minden irányában. Az ily látogatásokkal a hagyományos vendégszereteten kívül, — melyek különösen kormányaink részéről fogadtatnak, — egy élénk tevékenységű, s a világgazdasági jelentőség küszöbén álló kikötő várost ta-

nulnak megismerni Fiumében. — Félkeltik iránta az érdeklődést a politikai és kereskedelmi körökben egyaránt, s az itt tapasztalt és aránylag rövid idő alatt elért haladásból állami-ságunk és nemzetünk életképességére vonják le a következtetést.

A Fiumében időzött német hadihajók admirálisának nagy hatást keltett beszéde legalább erről győz meg bennünket. — Még husz éve sines, hogy nagy munkához hozzáfogtunk s az eddig elért sikerek már is figyelemre méltók. A mit ellenfeleink elvakítva az előítéletől, megtagadnak tőlünk, azt a külföld tekintélyes férfiaknak pártatlan nyugodt ítélete elismeri.

A német hadihajók admirálisának elismerése oly alakban történt, mely kizárja azt, hogy egy pusztá udvariassági ténynyel álljunk szemben. — És ha már egyeb nem, úgy a Fiumében létesített monumentális alkotások, a kikötőben uralkodó élénk forgalom elég biztosítók arra, hogy a németek nyilatkozatai, a tényleg elért sikereknek elismerési.

De hát hol is van széles e világban egy második kikötő város, mely alig tizenöt év alatt, a világgazdasági nehézségei mellett, s ügyszólva a nagy nemzetközi átalakulások korszakában csak oly eredménnyel is dicsekedhetik mint Fiume? — Azt hisszük, és úgy tudjuk; nem igen van!

És habár érezzük is, hogy még sok a teendőnk a magyar tengeri kereskedelem körül, tagadhatlanul jól esett a német tengerészek elismerését hallanunk. — Viszhangot keltett az bizonyára az anyaországban, is, mely eddig oly készségesen áldozott a magyar közgazdasági fejlődés egyik fontos tényezőjére Fiuméra. Következtetést vonhat belőle, hogy az érdekében hozott áldozatoknak van már látványos eredménye, de nagyfontosságú magyar tengerparton.

És midőn a külföldi hatalmaknak a magyar tengeri vizein megforduló irányadó körök biztató nyilatkozatait, erkölcsi garancia gyanánt elfogadhatjuk, nem ok nélkül villanhat meg lelkében a meggyőződésnek egy szikrája, hogy Fiumének, a magyar tengeri kereskedelemnek van jövője!

Egy talán nem is távoli nevezeték, bizonyára kedvezően nagy különbséget fog találni a jelenlegi és a közeljövő tengeri kereskedelmi forgalmának statisztikája között!

A hajóraj megérkezése.

A német hadihajók e hó 19-én Polából kiindulva ugyanaz nap *Hollmann* ellenadmiral parancsnoksága alatt érkeztek meg Fiuméba. — A négy hajó már tizenkét óra után föltűnt a Quarnero láthatáron, s délután két óra tájban a

Maria Terézia hullámát fején túl horgonyt vetettek, a következő sorrendben: A *Storch* 2856 tonnás és 2500 lörejtű ezirkáló hadifregatt Junge kapitány parancsnokkal, 493 tengerésszel.

A *Charlotta* 3350 tonnás, 3000 lörejtű ezirkáló hadifregatt 18 ágyúval 426 emberrel Reiche parancsnoksága alatt.

A *Moltke* 2856 tonnás, 35500 lörejtű ezirkáló hadifregatt, 15 ágyúval, 493 emberrel *Schulze* parancsnoksága alatt.

A *Gneisenau* 1866 tonnás és 2600 lörejtű ezirkáló fregatt, 19 ágyúval 493 emberrel *Schwarze* parancsnoksága alatt.

A négy hadi hajó e szerint összesen 10.860 löerővel bír, ágyúinak száma 66, legénysége pedig 1600 emberből áll.

A hajók megérkezésének a legszebb tavaszi idő kedvezett, a megérkezés hírére a molekat, s rakpartokat csakhamar nagyszámú közönség lepte el. Alig helyezkedtek el a hadihajók a horgonyzó állomásokon, *Hollmann* ellenadmirális, *Deines* a bécsi német nagy követség attachéja kíséretében a Szápáry riván partra szállottak, hol Grabowski a fiumei német konzulatus vezetője, *Rukavina* révkapitány, fogadták őket, s hol a nagyszámú közönségen kívül a helybeli német kolónia számos tagja jelent meg. — Ezután megkezdődtek a hivatalos jellegű látogatások.

Hollmann ellenadmiral és *Deines* követségi attaché először *Zichy* Ágost kormányzóknál tisztelegtek, majd *Cotta* János polgármestert, *Cattinelli* tábornokot *Seman* a fiumei hadi tengerészeti akadémia parancsnokát stb hatóságok fejeit látogatták meg.

A város már a délutáni órákban a szokottnál jobban megélénkült. Az utcákon, kávéházakban, éttermekben csakhamar láthatók voltak a német tisztiek, hadapródok, altisztek, és köztengerészek festői csoportjai. Egytől egyik daliás, egészséges és erőteljes alakok, kiknek minden mozdulata a szigorú katonai fegyelméről tett tanúságot.

A böles *Lokmán* is a karavánal volt. Az útasok egyike így szólott hozzá: „Mondj nekik egy okos és intő szót, talán visszaadják javaink egy részét. Kár volna, hogy ennyi kincs veszendőbe menjen.” *Lokmán* szólott: „Kár volna rájuk okos szót vesztegetni!”

Vas-darabot, melyet rozsdá befogott, Csizszóval fényesíteni nem lehet. Mit használ a romlott-szívtől inteni? Kőbe vajon ki ékelhet vas-szeget?

Jólétben gondolj néha szenvedőknek hajára; Ha vigasztals nyomorultat, a baj könnyen halványul.
Ha a koldus rimánkodva esekélyességért könyörög; Adj, mert másként erőszakkal rabló ejti zsákmányul.

4.

A böles *Lokmán*ot kérdék egykor: „Kitől tanultál jó erkölcsöket?” — felelt: „Az erkölcselenekektől. Tartózkodtam mind attól, mi nekem bennök nem tetszett.”

Tréfából, sem mond valaki olyan szót, Hogy az eszes ne tanulna belőle. Tudatlanok száz böles dolgot olvashatsz, Hitvány tréfa lesz az egész előtte.

(Folyt. köv.)

A „Fume” tárczája

Elbeszélések

Szádi Rózsakert-jéből.

(Mutatvány Dr. Erődi Bélának sajtó alatt levő persa művéből.)

1.

Hallottam beszélni egy királyról, a ki ki parancsot adott, hogy egy foglyot kivégezzenek. A szerencsétlen reménytelen helyzetében anyanyelvén gúnyvelekkel és ajsz kifejezésekkel illette a királyt; mert azt mondják:

Kinek lelke lemondott az életéről.
Kimondja azt, ha szívére méreg ül.

Reményvesztett mintha volna mámorban;
Úzott macska kutyára is rárohan.

Szükségben, ha futásra mód nem marad,
A kéz éles kardpengét is megragad.

A király kérdé: „Mitt mondott?” A jó vezérek egyike így szólott: „Királyom! azt mondja: „És azokat, kik haragukat visszafojtják, és azokat, kik megbocsátanak az embereknek, és azokat, kik jót tesznek, szereti az isten. A király könyörületre indult iránta, és lemondott kivégzetéséről. Egy másik vezér, a ki ellensége volt annak, így szólott: „A

mi rangunkbeli emberekhez nem illik, a királyok jelenlétében, egyebet mondani az igazságnál. Ez az ember a királyt gúnynévvel és méltatlan kifejezésekkel illetve.” A király redőlké vonta a beszédre arcát és szólott: „Amannak hazugsága kellemesebben hatott rám, mint az igazság, melyet te mondottál; mert üdvös dolgot akart velem élni, a te mondásod pedig gonoszságon alapszik.” Azt mondák a bölesek: „A jóra szóló hazugság jobb mint a kellemetlenséget okozó igazság.”

Ha teljesül, a mit mondanak szultánok,
Kár volna, ha jön kívül mást szólódnak.

Ez a mondás volt *Feridun* csarnokának kupolájára írva:

Barátom, a világ nincsen kedvedél,
Lelked kösd az istenhez, más mit sem ér.

Ne karp nagyon e világnak birtokán,
Sokat táplált, s el is vesztett azután.

Hogy a lélek elszállhasson méltóan;
Egy a halál trónuson vagy kunyhóban.

2.

Egy meztelen-testű és hajadon-fejú gyalogló a *mekkai* zarándokok karavánjával *Kufába* érkezett és útítársunk volt. Könnyű léptekkel haladt és szólott: Sem tevére nem ütett, sem terhet nem rákötött rám.

Nimes nekem sem alattvalóm, sem szolgálom.
[vagyok ám.]
Birtok gondja, nyomor bűja nem packázna.
[énelem.]
Lélekzetem tiszta, nyugodt, s gondtalan az életem.

Egy tevé-ülő így szólott hozzá: „Dervis! hová mégy? Fordulj vissza, elpusztult a fáradalmaktól.” Ő azonban nem hallgatott rá, lábával a pusztába lépett és haladt. Midőn *Nakiba Mahmutba* értünk, a gazdagot baleset érte és meghalt, a dervis pedig az ő nyugalma helyére lépett és szólott: „Mi nem haltunk meg a fáradságtól, te pedig meghaltál tevéden.”

Egész éjjel sirt egy ember beteg társa fejénél.
Réggelre a síró meghalt, s im a beteg egyén él.

Hány tüzes ló dult ki könnyű versenyen,
Mig a sánta csacsi célt ért véletlen.

Hány ép-erőst temettek a földbe már,
Mig a beteg megmaradt életben.

3.

Rablók támadtak meg egy karavánt Görögországban, és megszállhatatlan kincseket zsákmányoltak. A kereskedők jajgatva sopánkodtak, az istent és prófétáját hívták segítségül, de mit sem használt.

Lopásban a tolvaj sikert aratván,
Nem bánja, ha jajat is a karaván.

A második nap.

Mánap reggel 9 óra tájban a helybeli német kolónia egy küldöttsége tisztelt *Hollman* ellenadmirálból *Grabowski* a helybeli német konzulatus helyettesének vezetésével. A küldöttség tagjait a tengerészeti hatóság előzékenysége folytán a „Klotild” gőzös vontatta a *Stosch* hadi fregatthoz, melynek fődelzetén a küldöttség tagjai, Fiume és vidékéről fölvevő látóképekkel ellátott díszes albumot nyújtottak át *Hollman* ellenadmirálnak.

Tíz óra után ágyulások jeleztek gróf *Zichy* Agost kormányzóknak látogatását. Alig érkezett a *Rukavina* révkapitány vezetésével álló díszcsónak a „Stosch” fregatt közelébe egymás után tizenhét ágyulós, s a hajolegységének tisztelése fogadta a fedélzetre lépő kormányzó, ki egy rövid negyed órát időzött *Hollman* admirálnál.

Gróf *Zichy* Agost kormányzóknak látogatása után *Giotta* polgármester, majd *Catinelli* tábornok tiszteltek. Tisztelegtek még *Hoffman* ténparancsnok, *Seeman* a hadi tengerészeti akadémia parancsnoka, és *Gillyén* Árpád es. kir. kamarás, honvédszázados s helybeli fiumei honvédpáncsnok.

E hivatalos látogatásokon kívül az egész nap folyamán számos csónak rándult ki a hadi hajók állomási helyére s a látogatók úgy a hajószízek mint a legénység részéről a legnagyobb előzékenységgel találkoztak.

A nap délutánján *Hollman* ellentengernagy, segédtsíztíjével továbbá *Deines* attaché, és *Grabowski* a fiumei német konzulatus vezetője társaságában folytatja látogatásukat. — *Gillyén* Árpád es. és kir. kamarásnál történt látogatás után *Hollman* ellentengernagy és kísérete megtekintették a város által épített szép honvédlaktanyát, melyet ugyancsak *Gillyén* százados es parancsnok mutatott be nekik. A vendégek hosszabb időt töltöttek a laktanyában, s úgy a laktanya czélszerű építése, annak kényelmies berendezése föltötte meglepték őket, s meglepetésükkel a magyar honvédség e mintaszerű laktanyája fölött nem egyziben adtak kifejezést.

Díszbeid a fiumei kormányzóknak.

Gróf *Zichy* Agost kormányzó, a német tengerészeti tisztelekre fényes díszbeid adott, melyen a német tengerészisztekek közül mintegy tizenhatan jelentek meg; hivatalosak voltak azonkívül a fiumei legfőbb hatóságai főnökei és legfőbb tisztviselői, és pedig:

Hollman ellentengernagy; *Deines* német nagykövetségi attaché Bécsből; *Junge*, *Reiche*, *Schödt*, és *Schwarzlose* hajóparancsnokok; *Rosenthal*, *Dubois*, *Hasenlecker*, *Jackmann*, *Wachenhusen*, *Häpken*, *Oelrichs*, és *Herrmann* kapitányok; *Braun* segédtsíjtíj; Dr. *Globig* főorvos; *Reichert* hadbíró; *Petersch* san. Martyn; *Appeler*, és *Grabowski* konzulok; *Catinelli* vezérőrnagy; *Zoric* ezredes; *Seeman* a fiumei es. és kir. haditengerészeti akadémia parancsnoka; *Karber* alparancsnok; *Hoffman* ténparancsnok; *Gillyén* Árpád es. és kir. kamarás, honvédpáncsnok; *Giotta* polgármester; *Thierry* Frigyes lovag a municípium első alelnöke; *Matavich* Emidio második alelnök; *Meynier* a kereskedelmi kamara elnöke; báró *Franyezony* Simon és *Corossacz* János alelnökök; *Peicht* J. lovag az Adria műszaki igazgatója; *Pittner* lovag az o. m. Lloyd fiumei igazgatója; *Celligoi* törvényeszi elnök; *Fisús* Béla, és *Eberth* J. minisiteri osztálytanácsosok; *Hajnal* Antal műszaki tanácsos; Dr. *Erődi* Béla főgimn. igazgató; és *Rukavina* Márton révkapitány.

Hagyományos vendégszeretet fogadta a meghívottakat a kormányzói palotában, s úgy gróf *Zichy* Agost valamint neje ezuttal is a már közmondásossá volt előzékenységgel és vendégszeretettel fogadták az érkezőket.

Alig helyezkedtek el a vendégek a kormányzói épület nagytermében a gazdagon fölterített asztalnál, az udvaron a *Jellacsics* ezred zenekara *Milér* karnagy vezetésével ritka bravúrral játszotta el a szebbnél szebb darabokat.

A pompás menü a következő fogásokból vol összeállítva:

Potage Bonfort
Bouchées à la reine
Soleils, sauce hollandaise

Filets de boeuf garni
Soufflé à la toulouse
Crème de gibier à la gelée
Poulet à la vanille
Dindon réties
Salade de saison
Cardons à la noëlle
Savarin aux fruits
Glace
Fronçages
Fruits
Dessert.

A negyedik fogás után gróf *Zichy* Agost kormányzó fölemelkedett helyéről s kelkes hangon a következő üdvözlőket intézte vendégeihez:

„Először történi, hogy a magyar kikötővárosban egy német császári ha hajóját üdvözölni szerencsénk van. Isten hozta a mi mélyen tisztelt vendégeinket és poharamat emelem a német birodalom legfőbb hadurának, ő felségének a német császárnak és porosz királynak, a császárné, és királynénak és az egész császári háznak üdvére. Éljen II. Vilmos császár ő felsége!”

Háromszor szoros „hoch” kiáltás hangzott végig a termen a kormányzó szavaira, az udvaron felállított katonai zenekar a „Hail dir im Siegeskranz” német himnust játszotta el.

Gróf *Zichy* kormányzó szavaira *Hollman* ellentengernagy válaszolt. Beszéde mely nemcsak a kikötő városban, de ezenkívül is mindenütt fölhangzó hatást idézett elő, a következőképen hangzott:

„Midőn legfőbb urunk, a német császár ő felsége magas rendeletéből ezen iskolai hajóraj tanulmányi utjára indult, ő felsége a magyar vizek és a fejlődő fiatal magyar kikötő érintését különösen figyelmünkbe ajánlotta. Mi a magas meghagyás folytán de másrészt ismerte a magyar vendégszeretnek világhírű voltát: örömmel és nagy várakozással jöttünk Fiuméba. A mi a mi felségizott várakozásunk itt találni remélt, megvalljuk őszintén, túlhataladta azt a valóság. — Találtunk itt egy meglepően szép, nagy és biztos kikötőt, tele pezsgő élettel, sűrű mozgalommal, egy nagy kereskedő várost, a minőt itt találni fogalmunk sem volt. Fiumét a Quarneróval, Nápolyt a világghírű szép vidékével szokták összehasonlítani. Ez való igaz; de nem telik el sok idő s nem Nápolyt hanem Fiumét fogják mások példányképeül és hasonlítás alapjául fölhozni. A nagy és virágzó Fiume azt mutatja, hogy a kikötő város egy oly nemzetnek, egy oly kormányknak van kezében, mely ennek felvirágztatásáért, nagyságáért óriási áldozatokat hoz. Mutatja, hogy a magyar kormány itt böles belátással, erélyvel, lázas tevékenységgel dolgozik. Ez biztosít arról, hogy Fiuménak nagy, fényes jövője van. Szavaim nem képeznek hízélgést, hiszen az én dicserétem nem sokat nyombat a magyar nemzet előtt; szavaim őszinték, szívből jönnek, igazak. Midőn ennek a magyar Fiuménak szép, fényes jövőjeért írtam poharamat, kívánom, hogy Magyarország uralkodója, I. Ferencz József császár és apostoli király sokáig éljen.”

A német admirális szavai nem maradtak hatás nélkül. A beszédből, melyen a meggyőződés lelkesült hangja nyugult végig a jelenvöltoakat is magával ragadta, s a háromszoros „hoch” fölkiáltás élénk visszhangja volt a kedvező hangulatnak, melyet *Hollman* szavai kelteettek. A beszédet a zenekar által eljátszott himnus követte.

Kis vártatva ismét fölemelkedett az admirál, s poharat emelt gróf *Zichy* Agost kormányzóknak és szeretetmélto neje *Wimpffen* Hedvig grófnőre, kiemelve ama alig remélt szép fogadtatást, melyben a német hajók a házigazda és nejeinek pártját ríktó magyar vendégszeretete folytán részesültek.

A gazdag teríték ebéd befejezése után a vendégek a melléktermekbe vönltek, hol fesztelenül tovább folyt a társalgás, s a mindvégig uralkodott derült hangulat, a legjobb jele volt annak, hogy vendégeink kitünően érezték magukat.

A színházban.

A kormányzó díszbeid után a vendégek városi színházban előadott „Car-

ment” nallgatták meg. A páholyközönség teljes díszben, míg a földszinti hallgatók szalon öltözetekben jelentek meg. Gróf *Zichy* Agost kormányzóknak és neje továbbá *Giotta* polgármester és családján kívül, jelen volt az előadásra városunk előkelőségének nagy része. — A külföldi tengerészisztekek túlnyomólag a páholyokban, és részben a földszinten jelentek meg, s közönségünk részéről természetesen élénk figyelem tárgyát képezték. Egy a sikerült előadás, mint a gyönyörű színház a legjobb benyomást kellette a vendégek körében.

A harmadik napon.

Hollman ellentengernagy, *Deines* követségi attaché és *Grabowski* a német konzulatus vezetője társaságában, és *Braun* segédtsíjtíj kíséretében meglátogatta a m. kir. tengerészeti hatóságai muzeumot, *Egon* építészeti felügyelő kalauzálása mellett. — A csinos tengerészeti mútárgyakat fölfontató gyűteményt, nagy érdeklődéssel tekintették meg. — Ezután meglátogatták a *Jellacsics* ezred dérek parancsnokát *Zoric* ezredest, és a helybeli honvédség parancsnokát *Gillyén* Árpád es. és kir. kamarást és honvédszázados.

A honvög laktanya megtekintése után *József* főherceg villáját keresték föl, hol huzamosabb ideig gyönyörködtek a novemberi időszakban is járuló exotikus növényzetben.

Délután 1 órakor a helybeli es. és kir. haditengerészeti akadémia parancsnokánál villás reggeli volt, melyen *Hollman* ellentengernagy és főnemlített kíséretén kívül, jelen voltak: *Catinelli* vezérőrnagy, *Zoric* ezredes, *Gillyén* Árpád es. és kir. kamarás, honvédszázados, továbbá *Reiche*, *Junge*, *Schwarzlose* német hajó parancsnokok és *Karber* fregattkapitány. A reggeli alatt, mely kitünő hangulatban folyt le, *Seeman* a hadi tengerészeti akadémia parancsnoka, mint házi gazda poharat emelt a német hadi tengerészet egészségére és annak további fejlődésére, örömeinek adva kifejezést, hogy a német hadihajók vizeinken megjelentek; majd *Karber* fregattkapitány emelt poharat, meleg hangú beszéd után üntette azt *Henrik* porosz hercegre. Végül *Catinelli* mondott egy rövid beszépen átgondolt és tartalmas fölköszöntöt ama benső bajtársi viszonyra, mely a két monarchia szárazföldi és tengerészeti hadserege közt fönáll.

Mután végül *Hollman* ellentengernagy a háziasztalon *Seeman* parancsnok nejét köszöntötte föl, a díszes társaság a legjobb hangulatban oszolt szét.

Estely a fiumei a kormányzóknak.

A német hadi tengerészisztekek tiszteleire a gróf *Zichy* Agost kormányzó és neje által e hó 22-kén adott fényes estély, kétségkívül egyik legérdekesebb mozzanatot volt a külföldi vendégek itt időzése alatt. — Nemcsak a grófi pár vedett nem örö szíves vendéglátásáról volt alkalomunk ismételtlen meggyőződni, de kedvező alkalomuk nyílt arra is, hogy a fiumei társasággal érintkezésbe jussanak. — Az estély 9 órakor vette kezdetét. A kormányzói palota lépcsőháza délszaki növényekkel volt díszítve, s a lépcsőkön a díszes hívrékek hosszú sora volt fölállítva. — Az érkező vendégeket a házigazda gróf *Zichy* Agost a szokott előzékenységgel, a házi asszony pedig lekötélöző szeretetméltoágával fogadta. — A szíves fogadtatás már magában véve kedvező befolyással volt a későbbi emelkedetebb hangulatra, mely a díszes társaság körében az estélyen mind végig uralkodott.

Kilenc óra után nagy terem fölötté szép látványt nyújtott. — A különböző fényes egyenruhák érdekesen egészítették ki a föl alá mozgó csoportokat. A hölgyek a bejáratnál szemben csoportosultak gróf *Zichy* Agostné körül, ki az udvari gyász folytán feketén öltözve jelent meg, példáját követte az estélyen megjelent hölgyek legnagyobb része; a zenekar a terem felső részén helyezkedett el, mely délszaki növények üdítő csoportozattal volta terem többi

résztől elválasztva. *Milér* karmester egy negyed tíz tájban jelt adott, s a zenekar szebbnél szebb darabok játszásához fogott. A zenei műsorozat a következő darabokból állott.

1. „York” induló L. van Beethovenól.
2. Nyitány Aubertól „A víg ezimborács” című magyar operettből.
3. „Wiener Walzer”-ből részlet Bayertől.
4. „Oberländer” Müllertől.
5. Potpourri Ambróztól.
6. Bevezető „Carmen” IV fölvonásához Bizet-től.
7. Pizzicato, polka „Sylvia” balletből.
8. Románus az „Lucyflutas”-ból (Kleine-Fischerin).

Tíz óra tájban megnyitlák a buffét ajtát, s a vendégek helyet foglaltak az ély oly gazdagon, mint a kiváló izléssel terített asztaloknál. — A legfinomabb gourmand-falatok véget nem érő sora, a tizes borok változatos fajai a jóféle pezsgők, melyek egytől-egyik a szíves vendégszeretnek ekletnas kifejezése gyánút fogadták a vendégek, csakhamar élénk keletnek örvendettek. — És miatlant a háziasztalon gróf *Zichy* Agostné a hölgyek szalonjában járt a hölgyvendégek kedvében, azalatt a ház urának folytonosan gondja volt arra, hogy a vendégek egytől egytől egyik jól érezték magukat. — Úgy is történt. A helybelieknek is gondja volt rá, hogy a külföldi vendégek jól mulassanak. — Hogy a kitünő hangulat jó kedvű társaság is nem nyerhetett kifejezést, annak oka az udvari gyász volt. Elégő sajnálták, mert a zene hangjaira, még az öregb katonák közül is, úgy suttynomban, nem egy vergette össze esőndesen a bokáját. Itt még a fiatalok! — Nem maradt más hátra, mint az élénk társalgás, a csöndes kocmezintás a pezsgős poharakkal, melyben majd mindenki, minden teljesítette a szívesen látott vendégek könnnyű kötelességét.

A hölgy vendégek közül: *Petcovich* orosz konzul neje, *Charvátisné*, *Luppis* A. F.-né, *Meynier* Károlyné, *Minach* Jánosné, Dr. *Catinelli*, gróf *Dominié* leányával, *Meynier* H.-né, báró *Franyezonyé*, báró *Ablené*, gróf *Wickenburg* Margitot, *Egoné*, *Rukavina* Martonné *Szoborics* p. ú. tanácsosné leányával *Margittal*, *Hörhy* Szabina úrhölgyet Dr. *Gelletich* Miklósnét, *Ürményi* Bernátné, Dr. *Erődi* Béláné, Dr. *Feichtingeré*, *Pittneré*, *Deissl* Sándorné, báró *Schneider* k. a. Báró *Franyezony* S.-né, *Raudich*, *Matovich* úrhölgyeket, *Buccarich* k. a. voltak jelen.

A német tisztek közül, kik számára névbe mintegy hatvanan jelentek meg fölemlítjük: *Hollman* ellentengernagy, *Braun* segédtsíjtíj, *Deines* a bécsi német nagykövetségi attachét, Dr. *Globig* főörzsorost stb. A helybeliek közül *Fiamin* a pát-plebános, a külföldi államok képviselőit, *Giotta* polgármest, *Thierry* Frigyes a municípiumi első, s *Mohorich* Emidio másod alelnököket Dr. *Erődi* Béla Dr. *Gelletich* Miklós, *Biscionini* rendőrségi igazgatót, *Fisús* Béla, *Eberth* Jenő osztálytanácsosokat, gróf *Dominié* Vincét *Rukavina* révkapitányt, *Szoborics* pénzügyi tanácsost, *Egon* és *Marsik* felügyelőket, *Littrow* fregattkapitányt, báró *Schneider* tábornokot, *Gliczy* Livius őrnagyot, *Seeman* Károly a hadi tengerészeti akadémia parancsnokot, *Karber* fregattkapitányt, *Catinelli* vezérőrnagyot, *Zoric* J. ezredest, *Lukács* őrnagyot, *Gillyén* Árpád es. és kir. kamarást, honvédszázados, *Peicht* J. az Adria műszaki igazgatóját, lovag *Ptner* az o. m. Lloyd igazgatóját, *Framhold* Arturt, *Meynier* gyárost, *Kresnik* horvát főgimnaziumi igazgatót stb. említtük föl.

Az estélyen uralkodott jó hangulatot könnyen következtethetjük abból, hogy a vendégek jó része úgy két óra tájban, vett búcsút a kormányzó vendégszerető házából.

A negyedik nap.

A negyedik napot a hajóraj admirálisa *Hollman* ellentengernagy, gróf *Zichy* Agost kormányzó és *Deines* attaché társaságban a regényes fekvésű Tersatorai rándult ki, melynek magaslatáról sokáig gyönyörködött az alatta elterülő

ritka szíves vendégszeretettel fogadták az érkezőket. — A gazdag teríték ebéd befejezése után a vendégek a melléktermekbe vönltek, hol fesztelenül tovább folyt a társalgás, s a mindvégig uralkodott derült hangulat, a legjobb jele volt annak, hogy vendégeink kitünően érezték magukat.

A kormányzó díszbeid után a vendégek városi színházban előadott „Car-

A színházban.

A kormányzó díszbeid után a vendégek városi színházban előadott „Car-

A színházban.

ritka szép panorámában, s egyúttal figyelmesen tekintette meg a történelmi nevezetességű várkastélyt. — A Tersatoról visszajövet Hollmann ellenadmirál-nál villásgreggeli volt, melyen gróf Zichy Agost kormányzón kívül, megjelentek Cattinelli vezérőrnagy, Fésüs Béla osztálytanácsos, Seeman fregattkapitány Zories ezredes, Gillyén Árpád cs. és kir. kamarás, honvédszázados stb. A reggeli befejeztével a társaság tagjai a reájuk várakozó „Deli” gőzösnön kirándultak Buccariba, mely alkalommal gróf Zichy Agostné azzal tanusított különös figyelmet a vendégek iránt, hogy nem tekintve a megelőző nap fáradsáimat, maga is részt vett a kirándulásban. Altalános volt a hiedelem hogy a hajórajé hó 22-kén hagyja el Fiumét; a kormányzó és ne-jének marasztaló vendégszerete foly-tatta az elindulás másnapra maradt. Este a német tiszték egy jó része ismét megjelent a színházban, s részben a kormányzó, részben Ciotta polgármester és a színház igazgatóság páholyában foglaltak helyet. A tiszték másik része a különböző fogadókkal ismerőseikkel szórakozva töltötték az estét.

Az utazás.

A német hadihajók e hó 23-kán reggel készen állottak az indulásra. Fél nyolc óra tájban föl voltak a horgonyokat; e perczen siklott elő a tengerészeti hatóság „Bátor” gőzöse, melyen a helybeli tisztikar élükön Cattinelli tábornokkal a távozók üdvözlésére siettek. A „Bátor” fölvezetőn volt a Jellacsics ezred zenekara, s a hajórajé közelében a német himnusz játszottá el, mire a német hajók zenekara az osztrák himnussal felelt. Alig indultak utnak a hadihajók, folhang zottak a kölesönös, és lelkesült „hurrah” kiáltások, s miután a „Klotild” hajó egy darabig elkísérte a távozó hadihajókat, ez utóbbiak 9 óra tájban letűntek a Quarnero láthatáráról. — A német hadihajók tegnap szombaton déltájban érkeztek meg Dalmácia fővárosába Spalotba.

A munkásügy Fiumében.

Bizonnyára kevés város dicsékedhetik oly rendezett munkás viszonyokkal mint Fiume. — Alig néhány éve, hogy Fiumében egy munkásügylet alakult meg, s már is a mellett, hogy nem megvetendő anyagi jólétre tett szert, az annak körében uralkodó józan és hazafias közszellem is, példakép szolgálhat nem csak a rokon jellegű de egyéb testületeknek is. — Az egyesület virágzását, egyéb-iránt leginkább fölünteti ama körülmény, hogy három éves fönlállása után, már is oly kedvező viszonyok közé jutott, hogy az egyesület igazgatóságának kezdeményezése folytán egy társaság alakult, mely munkás házak építését tűzte ki feladatául. E társulatnak bárki, vagy bármely erkölcsi testület részese lehet.

Hogy a részvétel megkönnyítettessék elhatározták, hogy a 120 fontos részvények tíz éven át havonként egy forint-jával törleszthetők legyenek.

A társulat célja, hogy a Fiumében folyton szaporodó és nagyszámu munkásosztály, egészséges és kényelmes lakásra tegyen szert, mely idővel a saját birtokába menjen át. — A társulat igazgatósága már a mult becégöztette magát a helybeli törvényszéknél, mely után a város közvetlen közelében megközelítőleg 11.000 forinton egészséges és kellemes fekvésű telket szerzett.

Az első munkásház fölépítésére a társulat igazgatósága a közel mult napokban kötötte meg a szerződést, s ennek fölépítését csakhamar követni fogja egy második és a többi másnak építése is.

Minden ház földszinttel és egy emelettel fog birni, két-két vagyis összesen négy lakosztállyal. — Minden lakásra három szoba és egy konyha, és egy kamara jut, külön bejáratral, s kis telekkel kerti czelölök.

Mihelyt az épület elkészül a tagok

között sorshuzás rendeztetik, s a nyerszámok tulajdonosai azonnal elfoglalhatják lakásaikat.

A lakástulajdonos lakbér fejében a lakás építési árának 8%-kát fizeti, melyből 4% a lakásba fektette tőke kamatának felezésére, és 3% a tőke törlesztésre fordittatik; ez alapon az illető alig husz év alatt a lakásnak tényleges birtokába jut. — Fölteve, hogy egy-egy lakás 1800 forintba kerül, úgy a törlesztés havonként 12 frt, vagyis évenként 144 frt.

Mindaddig míg a társulat fönáll a részvényesek osztalékra igényét nem tarthatnak.

Ha valamely tag száma tíz év alatt ki nem sorsoltatik, úgy jogában áll minden további befizetés nélkül a társaságnak továbbra is tagja maradni, vagy pedig a befizetett tőkét, annak 3%-kos kamatait visszakövetelni.

A társulatnak, mely kizárva a nyerszékedést tisztán emberbaráti czelöket tart nem előtt, eddig összesen 230 tagja van 630 részvényvel.

Dr. B.

LEVELEZÉS.

Newyork 188 október hó.

A „Szegény kicüldörök.” — Az „Intelligence Office.” — Amerikai törvények. — A „Castle Garden” és a „Little Castle garden.” — A „Fülis.” — Az „embervásár.” — Az „előzöld.”
Az utolsó 20 év óta átlag évente 400.000 bevándorló lett Amerikában partra szállítva s ezek legnagyobb része New-Yorkban a Castle Gardenben székeli bevándorlási bizottság által ellenőrizve.

A „zöld” (Grüne, green men, mint az újonnan jötteket nevezik) újonczok közül ezer meg ezer New-Yorkban maradt vagy Boston, Philadelphia Chicögöba utazik, hogy ott az öngyilkossági ösztön egy nemével, az egészségtelen nagy városok bűzös, romlott levegővel telt gyári helyiségeibe s műhelyeibe vessék magukat. Igen kis része a jötteknek, különösen iparosok, az ország belsejébe kisebb de növekedőben levő város városokban telepedik le, legnagyobb része azonban az állam belsejébe hat, hogy ott mint földmívelő munkás (farmhand) a farmokon keresse kenyerét. Ott fess levegőt, erős de egészséges munkát, jó ellátást szép keresetet talál, ha — az állam nyelvét nem ismerő bevándorló valamely székeli kanyarba nem kerül, ki öt édes szavakkal anyanyelvén el nem boldogulhat mintán véle egy szerződést aláíratott akár a marhat az állam belsejében valamely durva farmjára, el nem adja, ki a szegényt kizsákmányolja, erejét teltségét kizsírja, rosszul élmezi s ruházta, s végre még keservesen kiérdemelt néhány dollárjától is megfosztja, feltevé hogy az így porrú járt idejét leszolgálja. Megszökhetne, ha a kello erőlyel bírna. És ez nem egyesek hanem ezerek sorsa. Azu nevezett „Intelligence Office” intézetek, melyek igen jövedelmező üzletet folytatnak ily „zöldek” bevitelével nyugatra a farmokra, évek óta a legborzasztóbb eredményivel dolgoznak ily módon.

Az amerikai törvények annyira is igen házasok s így e hiányos törvények laza kezelésénél még nem tettek a kello lépések, hogy ez ocsmány embervásárnak vége vetessék. Megélecszenek azzal, hogy a bevándorlónak „Loooh out for yourself!”-t adják védelmi, saját vesztélyedre jöttél hozzánk, ha székelyes áldozata léssz, mi nem vagyunk felelősek.

E gondolkodási mód logikája eltagadhatlan igaz, de talán mégis helyesebb volna, ha törvény és a rendőrség ily székelyeket, ily esetekben felelősségre vonná.

Evek hosszú során egy ily „Intelligence office” a kormánybiztos szemé előtt Castle Gardenben működött, míg a gyakori panaszok következtében a biztosok ez üzlet utkos ügyelmének tudomására jutottak s a szép társaságot Castle Gardenből kitérték. De ez azért folytatja üzletét. Castle Garden közelében „Little Castle Garden” név alatt nyit meg az Office, melynek székhelye tulajdonképp Northampton város Massachusetts államán s jélesztő módon prosperál.

Az emigrans, a hajó bűzös levegőjéhez, a víztömégek hullámzásához s a vég nélküli tenger és ég látásához szokva, dagadni éri kellenél, midőn Castle Garden kapuját maga mögött betesz s először pillant körül a tarka országban. Broadway s Battery Place 12-13 e. meletes palotái a sürgős-forrás, az emberek sokasága, az amerikai Metropol csodái, a remélt Eldorádót valóban létesíteni látszanak. De azonnal fel is ébred az önfentartás gondja. Visszaforodni s felkeresi Castle Gardenben a rendes, az államtól fenartott s kezelt munkaközvetítő hivatalt. „Várm, várm, ez a felet mit ott nyer, kap munkát de várjón!” Két, három, talán négy napig vár is, turelme fogy bizalma s ily állapotban találkozik a folyton a Castle Garden körül élőkkel ágnessel.

Az ily ágens igen egyes ember. Nagy emberismerettel bir, első tekintetre megítéli, vajlon német, dán, lengyel, magyar vagy brit-e az illető. Megelethető jól van ütözve, bár rendszeren kissé elhangyolva. Angolok vagy irlandiakkal nem igen kezd, mert ezek anyanyelvén az ország nyelve is s ezek könnyen kereshetnek s találnak tanácsot s felvilágosítást. Leginkább szeretik a svédeket, dánokat, lengyeleket s tótjainkat, alkalmasint mert jó erös munkások s igen türelmesek. Az ily ágens megszólítja az egyes vagy csoport földmívelőt anyanyelvükön (mert csak ezeket keresi) s beszél hogy meg van bízva bizonyos számú fiatal munkást szerződtetni, mert „borzasztó sok a munka”, úgy hogy a farmer, szivesen kész ketős bért fizetni, a munka könnyű, valódi játék, az élemezés kitünő, egy szóval, a paradicsomban sem lehetne szebb az élet. Természetesen látni munkást eleget, de hát a jámbor fejébe vette, hogy csak „földit” fogad fel. Ó maga is nehéz idöket élt, midőn „átjött s tudja, mit tesz az pénz s munka nélkül a pariton állam.

S ez mind oly folyékonyan, oly becsületesen hangzik ajkairól, a „földiek” teljes bizalom nyerne iránta, a részönjök magukat s elfogadják az ajánlatot.

Mintán a szerződés aláíratott s az Office egy csapatot összehívott, ez Northamptonba vitetik, mely város vasuton csakugyan nincs távolabb New-Yorktól 6 óránál. Ott székeli a fő Office, s ott valódi embervásár üzetik. A hét melyet a székelyek dolgoznak, évenki 50-100 Dollár közt változik, míg a beltöldi vagy már öklit bevándorlott munkás ugyane munkával, annkül nagyobb fizetést a székely „zöldeknek” esköly keresetükéül meg egy részt levonnak.

A farmerk, kik e hivatal Officekben „városirolják” munkásaikat, majdnem kivétel nélkül durva zornoba férfiak, kik álozozatakat minden módon kizsírják. Rendszeren nem valami nagy birtokkal, s durva munkával foglakoztatja székely mezején. A munka nehéz, az ellátás elzételen, a ruházat rossz, 10-12 ember egy régi Blokhausbán szállásol, mely eső s szél ellen sem védi meg őket tel jeseu. Holmijok a munkaadó kezében van. Székelyek roszabul önek mint a hajdani orosz jobbgyök. Ha ellenkezők, orruk alá tartja a szerződést, törvénnyel fenyeget, mely a szerződést illetőleg, valóban az ő részén van.

Ok és munkarejök egy évre menthetlenül el vannak adva, nem jobbak a körülánál, mely bután a jömbömben Ballad, De hába az évet végé kell szölnödni. Lassan, lassan megtanul, ha nem is angolul beszélni, de a nyelvet megérteni s ekkor belátja, hogy szentelen székelyök áldozata lett. Hiába kívánkozik vissza kellemes szeretet körébe megszokott életmódja után. Székely s talán némi kevelység is vissza tartja, hogy övét értesítse helyzetéről.

De hát végre is betelik az év! s kinzójának körmei alól kiszabadulva, keservesen szerzett összegével zsebében, elfelejté akilottt fáradsalmakat s többé szerződéssel he nem fonható.

Ha azonban a szerződést bé nem tartja, a kizsért el nem tärheti s holmiját földözva megszökik, nehéz idöknek néz elébe. Pénz s ruha nélkül áll az uton. A szónalom ritka Amerikában, s a legközelebbi telepítvényt talán tön mérföldre (angol) fekszik. Mit tegyen? Törvényhez forduljon? Ura részén van s panasz s felvilágosítás adásra nem képes, nem ismeri a nyelvet. Nem marad más hátra, mint utra kelni egyenesen előre!

S ez az út, melyet évenke ezerek tesznek. Nehány napi haszatlan harcz az öhség ellen, némi végzés — és kész a „tramp” a köbörök, ki előbb-utóbb az ivás áldozata lesz, sülyed az utonálól. Gyakran ily „tramps”, ha az ajton kopog s egy korty Whiskeyt esel, hogy életrejeit ismét felveleventse, meglopi az embert tekintetében felvilágos modorával az intelligenciának, müveit beszédes modorával. Ez is azon szerencsétlenek egyike, kik telve reményvel keresték tel a jóvá országát.

Igen ritka esetben tör meg egy ily módon elzülött, tettejeje akarata meg van törve. Ezek azok, kik a tél val végtelen országban elütnnek, elvesznek a halottakak vétek, kikről hir nem érkezik soha. Amerika nem lett nekik a várt Eldorádó.

Sz. L.

Különféle hírek.

Személyi hírek. Cattinelli A. vezérőrnagy rövidebb ideig tartó távollét után visszaérkezett Fiuméba. — Fuchs Rudolf az osztrák-magyar monarchia konzulja Zanabbarban, e hó 22-kén utazott el Trieszten el székelyére. — Fuchs Rudolf, ki mint említettük, itt időzése gróf Zichy Agost kormányzónk vendége volt élénken érdeklődött a magyar kikötő kereskedelmi és forgalmi viszonyairánt, és pedig anyival is inkább, mintán a fumei Rozes és társai úgy az egyedüli czég a birodalomban, mely Zanabbaral direkt kereskedést folytat.

A dohánygyári személyzet közből, Bauer Vince gyártási tiszt a helybeli m. kir. dohánygyárnál a zsigárdi kir. dohánygyárhoz gazdasági ügyelővé nevezetett ki. — Baborsky Artur gyártási tiszt a kolozsvári dohánygyárhoz vezető-tisztvá selővé nevezetett ki.

Eljegyzés. Rosenberg Bódog a fumei hitelbank egyik köztisztelben álló igazgatója, a közelmult napokban jegyezte el Weiss Eva kisasszonyt Bécseből.

A fumei alpesi klub, melynek mint említettük, gróf Zichy Agost kormányzónk is tagja lett, e hó folyamán Ciotta János polgármestert küldöttiségileg kérte föl, hogy az egylet körébe lépjen, Ciotta polgármester a megfeszelt fől szözlöttnek, mint értesülünk eleget tett.

Időjárásunk. Időjárásunk egy napot kivéve e hét folyamán derült volt esékely északi széllel, mely azonban az hőmérőskélet nyheységét el nem rontotta. Az időjárás különösen a hétnek utolsó napján föltötte kellemesre változott, melynek folytán kirándulásoknak a város környékére nagy keletje van.

A hadi tengerészet köréből. A „Fasana” hadihajó, mely nehélyn nap előtt érkezett meg Bangkokba, e hó 19-kén tovább folytatja útját.

Királyasszonyunk névnapját városunkban a hagyományon ünneplésségekkel ülték meg. A székes egyházban Fiamin apát főnyes segédkezőssal isteni tiszteletet tartott, melyen gróf Zichy Agost kormányzó, Ciotta polgármester Fésüs osztálytanácsos, valamint a többi polgári hatóságok és egyesületek több tisztviselői is megjelentek. Jelen volt a közös hadsereg tisztikara, élükön Zories ezredessel, a honvédség Gillyén Árpád cs. és kir. kamarás, honvédszázadosal, s végül a helybeli tanítványok. A város nyilvános épületei föl voltak lobogözva s a kikötőben horgonyozó hajók zászlódszt öltöttek.

A Manche-csatorna hídjá ügyében készített tervezet helyben hagyta egy angol-francia bizottság, melynek tagjai: angol részről Fowler, Backer, a hadügyi és a közlekedési miniszternek kiküldöttéi, francia részről pedig egy tengerengy, egy közlekedési felügyelő, egy vasuti főmérnök és a creusotti három, egy mérnök. A hid 37 kilométer hosszú lesz a 550-600 méternyi ivrekkel; a szerkezet 50 méternyre lesz a tenger szine felett. Minden oszlopnál, mely vasból és köből lesz építve építve, villamos világító készülékek alkalmaznak.

A korinthis csatorna megnyitása — a munkálatok előhaladásáról érkezett újabb jelentések szerint — 1890 előtt alig várható. A két utolsó hóban is elég gyorsan folyt a munka s az eszközölt kisadások 334.000 köbméter tetek. A munkálatokat közelebb megtekintött görög király állítotag arról biztosított, hogy a csatorna még ez év folyamán fog a tenger szineig helyreállítani. A csatorna helyreállítása tudvalegőleg az 1881-ben Velencében tartott földrajzi kongresszuson indítványozottat s Turr István tábornok kapta meg vonatkozó tervére az engedélyt, mely a már az 1800-és előtti Nero császár által tervezett irányt használta fel az eredetileg 10 millió forinttal előirányzott költségek valószínűleg mintegy 8 millióval emelkedni fognak. Kérdés, ugyan, vajjon a töké meg így is megfelelően kamatoztatható lesz-e, de amny tény, hogy a csatorna helyreállítása s Egyiptom közti út lényegesen meg fog rövidütni.

Gyorsjáró tengeri gőzösk. Angolzaklapok szerint a most épülő tengeri gőzösk közt van kettő vagy három, melyek hét nap alatt fogják megtehetni az utat Angliából Amerikába. Hogy ezt terelessék, 19 fönölynyit kell haladniuk egy óra alatt. De ha 23 fönölynyit tart tesznek meg egy óra alatt, akkor Angliából öt nap alatt juthatnak Amerikába. Az alkalmazandó gépek még ismeretlenek, de a mintából láthatni, hogy a hajó hossza 170.70 méter, szélessége 19.20 méter, ürje 15-85 méter lesz, tonnatartalma 11.509 tonna, kétike esavár fogja indítani; a hajógerince 17 vízhatlan válaszfalal lesz elválasztva és a hajó állítotag elcsúszthatatlan lesz. Fel lesz szerelve 2 árbocczal, 4 kéményvel, 16 kazánal és két hármas géppel. A hajó a Cunard vagy a Gulon vonal számára készül.

Möcs Zsigmond
felelős szerkesztő

Vegyeszeti

ruhatisztító és javítási intézet
Elvállal mindennemű férfi és női ruhák tisztását, nyers selyem vagy bármely egyéb szövetből készült ruhákat
A megrendelések pontosan és jutányos áron készittetnek
A ruhák el nem rontásáért felelősség vállalatik
Lakás: A m. kir. kereskedelmi akademiával szemben 344 szám II emelet
Weltner Gábor

„VENDEGLŐSÖK LAPJA“,

mely a hazai szállodások, vendéglősök, kávézók és pinczerek 16 szakbeli intézetének hivatalos közlönye, új évtől fogva ötödik évfolyamába lépett.

Előfizetési ára: egész ávre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 50 kr. Az előfizetési pénzek **Ihász György** szerkesztő és kiadó nevére, Budapest, VIII., Népszínház-utca 16. sz. a. küldendők.

FAIRBANKS-MERLEGEK

Az egész világon a legtekélyesebbnek ismerte mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosulylyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelő stíknél fova az összes világkiállításokon első díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tizodas mérlegek

árainál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasntra való feladás költségei befoglaltnak. Gazdasági szerkezet és zsák-mérlegeink valamint máchamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Cím: Osztr.-magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára Jhon Block vezérigazgató.

BUDAPEST, Andrassy-ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda: Gyár: Ujpest — K.-Megyer.

5114
1888 sz.

HIRDETMÉNY.

A nagytekintetű m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóságnak a f. évi november hó 6-kán 14027 szám alatt kelt rendelete folytán alólított m. királyi dohánygyár igazgatósága közhírré teszi, hogy az 1889 évi szükséglet fedezése céljából, a fiumei m. kir. dohány részére szállítandó kemény és puhafadeszkák szállítására a f. évi november hó 26-kán délelőt 11 órakor versenytárgyalás tartatik.

Az írásbeli és 50 kros bélyeggel felszerelt zárt ajánlatok a mondott határidőig ugyancsak a fiumei m. kir. dohánygyár-igazgatósághoz nyjtandók be.

A szállítandó tárgyak mennyisége és minősége a következő:

9000 db fenyőfa deszka	3.8 m. hosszú	2 m. vastag	21.1 cm. széles
6000 " " " "	3.8 " " "	2 " " "	26.3 " " "
5000 " " " "	3.8 " " "	2 " " "	31.6 " " "
20000 " " " "	3.8 " " "	13 " " "	21.1 " " "
30.000 " " " "	3.8 " " "	13 " " "	26.3 " " "
10.000 " " " "	3.8 " " "	13 " " "	31.6 " " "

500 db. bükkfadeszka 2 méter hossza, 0.6 méter vastag, és 28 cm. széles. 250 köbméter tüzelt bükkfa 1 méter hosszúságban.

40 db jávorfa 4 méter hosszú 5.3 cm. vastag, és 27 cm. széles.

70 db. fenyőfa padló 4 m. hosszú 5.3 cm. vastag és 27 cm. széles.

30 db. fenyőfa padló 4 m. hosszú 4 cm. vastag, és 27 cm. széles.

3000 db. fenyőfa 4 m. hosszú 2.6 cm. vastag, és 27 cm. széles.

600.000 kilogram kőszén.

400 darab nagy abroncs 3-3 1/2 méter hosszú 2 cm. vastag.

90.000 darab kis abroncs 1 1/2-2 méter hosszú 1 1/4 cm. vastag

Az itt adatok a megközelítőleges mennyiséget jelentik.

A deszkák és padlók árai daraboként, nem pedig köbméterenként jelölendők meg.

Az árlejtésre vonatkozó részletesebb föltételek, a helybeli m. kir. dohánygyár igazgatóságánál a hivatalos órák alatt tudhatók meg.

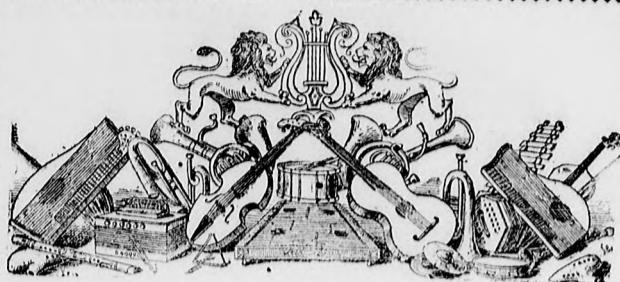
A zárt ajánlatok a nevezett gyárnak igazgatóságához a legkésőbb a f. évi november hó 26-kán d. e. 11 óráig benyújtandók. A távirati uton érkezett, vagy az oly ajánlatok, melyek a jelzett határidőn túl érkeznek be, figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli zárt ajánlatokhoz, állami értékpapirokból, vagy más alkalmas értékekből álló 10%-os bántépénz melléklendő.

Az ajánkozók kötelesek ajánlataikban kijelenteni, hogy a versenytárgyalás föltételeinek minden részletét alaposan ismerik, s hogy azoknak magukat föltétlenül alávetik.

FIUME 188 november 9. A fiumei m. kir. dohánygyár igazgatósága.

Kiadótulajdonos: **MÓCS M.**

Stenberg Armin hangszergyáros, Budapesten, kerepesi ut 36.

(a Rókus-kópházával szemben.)

Mindenféle hangszerek, harmonika és harmonium gyára és legnagyobb választéku raktára. Valódi olasz és belvárosi hangok. — A legújabb, feltűnést keltő mechanikai szerszerlatóbusz kivételre ingyen frt. Hangszerek javítása Joston, Herophon, Orpheus, Simphonion, Phönix foraktára.

Legújabb!!! Harmonikafuvoia 12 billentyűvel, kellemes hangokkal, mely azonnal megtanulható és játszható. — Igen kedves csatlakozó eszköz bár ki részére. Ara 2 lon-hangszerek, mint Ari és bérménesre küldeték. Harmonikájukon teljesítették. — Összesen 1887 hangszerek újakra becséreltetnek.

Ujpest főutca 75.
ELSŐ MAYER
Atherikus olajok essenciák és couleürök
stb. különlegességek gőzerőre berendezettgyára
Dietrich és Fischer
Ujpest, főutca 75.
felajánlják különlegességeiket, illó-olajok, couleürökben és kitűnő

RUM
ESSENCZIÁKBAN
föllumulhatlan kitűnő minőségben, legolcsóbb árakon.
E jeles készítmények minőségben kiállják a versenyt a külföldi bármely hasonló nemű készítményeivel.
Igen fontos reggeliből, rum-likor és palinka gyártóknak.
Árjegyzék bérmentve.

Kiadó
Egy csinos hónapos szoba a II emeleten, külön bejárattal kilátással a tengerre.

Funck A.
fényképezési műtermében mellképek, kabinet-alakok, csoportfölvételek stb. a legpontosabban eszközöltetnek.
Műterem: **Adamichtér.**

Valódi szmirnai szőnyegegek
gazdag keleti színézéssel a legdúsabb választékban és fölötte olcsó árakon, kaphatók
Macchioro
üzletében **FIUME-CORSO.**

Chabada Testvérek
GYÁR: **BUDAPESTEN** RAKTAR: **IV. Szevitár 8. szám.**
VI. Dohány utca 32. IV. Szevitár 8. szám.
Telefónösszeköttetés.
Van szerencsénk tisztelt vevőinkkel tudatni, miszerint újonnan berendezett műszaki osztályunkban mindennemű posta, gőnyölő ruházon és bürönd álványokon kívül.
Mintapalaczkok fotokja
gyártását a legtekélyesebb gépezetekkel gőzerőre rendéztük be. Ennekfolyva minden más külföldi gyártmányt tiszta kivételben felülmúlja és legmelegebben ajánlhatjuk bor, cognac és különféle olaj minták szállítására.
Kivánatra szolgálunk árjegyzékkel egy összes ládainkról valamint mintapalaczk-fatokokról is.
Megrendelések közvetlenül gyárunkba VI. Dány utca 32. intézendők.

BATTARA PÉTER kő- és könyvmdája.

Szerkesztő: ...
Egy évre ...
Félévre ...
Negyedévre ...
2 óra ...
Külföldre 1 évre

2 dec

A magyar tenger

A keresk...
ferium nem...
a fiumei m...
tóság 1887

E jelent...
kir. tenger...
évből oly s...
tevékenység...
gítja meg, k...
nagy fontoss...
lelkismerete...
ama örvend...
amagyar tenger...
nak máris c...
A tenger...
mozdítására...
tesen a leg...
képezik a k...
tok, melyek...
mellett, rész...
vetik a flu...
mát.

A gőzha...
fontossággal...
tengeri gőzh...
nek évi áll...
hó 1-től kez...
évi XXXI. t...
forintra lett...
kivül a kor...
leg teendő...
külön segély...
szerződés al...
des havi jár...
a mennyibe...
tokat szab...
országba, T...

A „Fi

Elk

Szádi R

(Mutatvány D

lev

Elpanaszolt...
egy valaki va...
Ó szolt: „S...
goddal.

Légy jó, h...
Rosszat sz...
Ha jó hang...
Mért teszt...

Volt salak...
edában volt...
el, hogy nem...
hozza: „Rég...
Ó szól: „Nem...
viselő ember...
on levén, ké...